

az agancsra a céltávcsőben, és azonnal lőtt. A bika fejét hátravágta a halálos felszökkenés lendülete, majd bevágódott a rudasba. Az öreg vadőr látta a nagy test elzuhanását a porzó hófelhőben, és térdére eresztette a puskát. Az üres hüvely nagyot koppant a pallón, amint csőre tolta az újabb lőszert.

Most a mellényszabéban lévő cukor volt soron; remegő kezével alig sikerült a papírból kihámozni. A fiatal bika megzavarodva óriási kört futott a tarban, majd a magasles mögött beugrott a szedresbe. Sűrűsödött az alkonyat. Már hallotta a NIVA zaját, felállt az ülőkére, és két kezét magasra emelve jelzett a fiának. Az autó hamarosan becsúszott a les mellé. Pontosan öt óra volt.

Együtt mentek megnézni a bikát. A nagyúr jobb oldalán feküdt, és kilógó nyelve mellől páracsik szívárgott a fagyos levegőbe. Lábat kecsesen kinyújtatta vele a gyors halál. Lapockája elején, ahol a szív kamrája sejlik, a golyó ütötte nyílásból ceruzabélvékony vércsik csordogált lefelé, megolvastva a havat. Az öregember meghatódva térdelt a vén harcostárs mellé, és fia belemártotta a sebbe a borókaágat.

B. Nándor állatorvos rövid idő alatt ellátta a vadat, és kezét megmosta a hóban. Amikor a fej levételéhez fogott, apja megállította.

– Reggel szeretném lefényképezni, nagyon szeretném! – mondta. Hiába érvelt ellene a fia, nem tágitott. – Ki jár erre, fiam? A madár se...

Nyugtalan, zaklatott éjszakája volt mégis. Nyomasztó álom kínozta. Kitértek az állatok a vaddisznókertből, és elözönlötték az udvart. A vaddisznók összezúztak mindent, szét döntötték az ólakat, és megették a tyúkokat. Amikor be akartak törni a házba, riadtan, verejtékezve ült fel az ágyban. Már világosodott.

Türelmetlenül bámulta a telefon. Aztán hét órakor felhívta a rangidős vadórt, és megkérte, vigyék ki a bikához fényképezni, amikor érte mennek. Meg is tették örömet. Fényképezőgéppel a nyakában szorongott közöttük a traktorban, és fénylelt az arca.

Amikor a magasles alatt ráfordultak az égeres nyiladékára, szeme a friss autósapára ta-

padt. Az este még nem volt ott! Végtelen rossz előérzet és nyugtalanság költözött a szívébe. Riadtan kereste a bika tetemét a rudasban, és amikor megpillantotta a sötét tömeget, nagy kő esett le a szívéről. Hang nélkül mutatott abban az irányba.

A gép megállt, és a vadászok leugrottak, lesegítették öreg társukat. Botladozva indult a vad teteme felé; meg-megállt, és öklével megtörölte a szemét. Az utolsó métereket szinte futva tette meg. A vadőrök csendben követték.

A szarvas mellé érve, a döbbenet szótlanságra zárta ajkukat, és ökölbe szorult a kemény férfiak lecsüngő keze. Az agancs, arasznyi darabokra aprítva, szanaszét hevert a hóban; néhány darabja messzire repült. A szarvas fejét hosszában szét hasították. A fűrészlánc az állat szőrzetét és a havat teleszórta agyvelődarabokkal és véres csontszilánkokkal. A test egyébként sértetlen volt.

A két vadőr karon fogta a megtántorodó öregembert. Kihúzta karjait a kezük közül, és nedves szeméhez emelte a fényképezőgépet. Hármat exponált, majd egy fóliazsákot húzott ki a farzsebéből. Az agancs darabjait gondosan abba gyűjtötte össze, és feltette a traktorba. A vadőrök lázas sietőséggel, egyetlen szó nélkül felcsörlőzték a bikát a pótkocsira. Valahol a Töllös-hát mélyén guszustalan hanggal felordított egy motorfűrés.

Délben B. Nándor körállatorvos nyitott ajtóra talált, amikor az alumínium éthordóban meghozta apja ebédjét. Kellemes meleg legyintette képen a konyhaajtóban; a tűzhelyben hamvadó tűz vöröslött. Az öreg vadász mellére kulcsolt kezekkel aludt a lócán. Kisimult arcán mintha megfogytak volna az idővágta ráncok.

A macskakövön fehér szigetelőlószalaggal meg „gyántásfával” jó erősen összefogva egy pár hatalmas, rövid darabokból összetoldott szarvasagancs hevert, olyan állásban, ahogy este a bikán látta. Az állatorvos sokáig nézte eltűnődve a meggyalázott, nemes trófeát, aztán kiment az udvarra, hogy jobb térerőt adjon a zsebtelefonjának. Háromjegyű számot ütött be.

Keszthelyi Jenő

Vaddisznóhajtás

A vaddisznóhajtás szervezése

Egy vaddisznóhajtásra szóló meghívás minden vadász szívét megdobogtatja, még azokat is, akiknek területük jellegéből adódóan gyakrabban van módjuk a vadászat e nemes formáját gyakorolni. Ezek a hajtások fontos társasági események a vadásztársaságok életében, hisz a nagyvadász területeken a hivataloskodó közgyűlések kivételével itt lehet a vadásztársakkal találkozni, egy-egy elmaradt vendéghívást bepótolni. Bervadászat esetén pedig a tét sokszor a terület nagyságától függően sok esetben egy-két aranyérmes szarvasbika értékét is felülmúlhatja. Lapszámunkban több átfogó anyag is foglalkozik a vaddisznóhajtás részleteivel, a tervezéstől a terítékig.

Elsősorban állami területen szerzett tapasztalataimat szeretném megosztani, tanácsot adni a vadászoknak a hajtások szervezéséhez, a teljesség igénye nélkül.

A hajtások első lépése a hajtandó területek feltárása, előkészítése. Ez a munka már a nyár folyamán el kell, hogy készüljön, mert a későbbiekben a hivatásos állomány a bőgéssel, barcogással van elfoglalva. Egy területet egyszer kell nagyobb munkaráfordítással feltárni, a többi szezonban csupán a karbantartást kell elvégezni. Egy-egy fiatalos 3-5 éven keresztül is megőrzi a vadmegtartó képességét.

A nyiladékokat meg kell tisztítani a felverődött cserjéktől és lágyzárúaktól úgy, hogy részben az összelátást, részben a lövést biztonságossá tegyék. Az erdőgazdálkodó azért biztosan nem akadékoskodik, ha a nyiladék két szélén a cserjeszintet 2-3 m-rel az erdőállomány alatt is kitisztítjuk. A lövélállásnál célszerű a nyiladékokra 30-45 fok között a hajtásirányba és mögötte szintén a cserjeszintet 3-4 méter szélességben kiirtani 70-80 méter hosszban. Ezzel megteremthetjük egy jobb lövő számára egy kondára 3-4 lövés lehetőségét. Fontos, hogy a vadászatot megelőző időszakban a bedőlt fákat, belógó ágakat távolítsuk el.

– a tervezéstől a terítékig

A hajtások előtt a vadnak nyugalom kell! A területen csak etetés folyjon, és a szórós vadászatot is a hajtás előtt két-három héttel hagyjuk abba. Fontos, hogy ott, ahol a vadászati jogot nem az erdőgazdálkodó gyakorolja, vele egyeztessünk, nehogy akkor vagy előtte ápolják vagy tisztítsák a fiatalosokat, esetleg összevágják a szállítással a felázott utakat.

Az utak állapota meghatározó lehet, ezért ne sajnáljuk a pénzt rendbetételükre a felvezetési és vadösszeszedési útvonalakon.

Ott, ahol a lőállások földön vannak, célszerű egy egyszerű fegyvertámaszt földbe szúrni vagy lécet felszegelni. A standok mellett álló fát a biztonságos vadászat érdekében javasolom fejmagasságban fehér, környezetbarát festékkel 30-40 cm szélességben meggyűrűzni, és a közelében célszerű elhelyezni egy ülésre alkalmas rönköt.

A lőállások kijelölése nagy felelősség, és ezért nagy tapasztalatot igényel. Első lépésben a hajtás irányát kell megállapítani – ez mindig az az irány legyen, amerre a vad egyébként is szívesen menekül, pl. másik vadrejtő sűrű irányba.

Célszerű a lőállásokat nem a sűrű szélén kitzúzni, hanem attól 200-300 m távolságban, két szál közötti úton vagy nyiladékon. Ennek több oka is lehet: a hajtók így rossz széllel is ki tudják hajtani a vadat, az elálló pedig előre és maguk mögé is lövést tehetnek, könnyebb az utánkeresés stb.

Soha ne állítsunk vadászt a váltóra! A szembejövő vadat és az eltávolodót ugyanis nehezen lehet meglőni. A közeli sebzés sokszor provokál támadást a földön álló vadász ellen, és a szomszédok is nehezebben jutnak lövéshez.

A vadászokat célszerű magaslesszerű lőállásokban elhelyezni, olyan lesekben, amelyeken nincsenek szemöldökdeszkák. A lőállások mindig a hajtás felőli oldalon, az út vagy nyiladék szélén álljanak. Ott, ahol nem egyenes a leállási vonal, a törésekben úgy helyezzük el a lőállást, hogy a töréspontban álló ne tudja veszélyeztetni a szomszédjait.

Célszerű nagyobb hajtásokban egy-két jó lövőt és főként fegyvelmezett vadászt beállítani a sűrűben lévő utakon és nyiladékokon álló magaslesekre. Őket

akkor vigyük be, amikor az elálló és a hajtóvonal is már áll.

Ne tüzzünk ki olyan lőállást, amelyről a vadat meglőve félnapokat kell a vad összeszedéssel eltölteni, vagy a vadászra a hajtás után hosszú gyaloglás vár, és ezzel a rövid téli napokon nagyon értékes félórát veszhetünk – ez a visszaváltó vad esetében is érvényes.

A vadászatnak mindig egy vezetője legyen, még akkor is, ha több vonalat kell felállítani – a felállítók mindig a vadászatvezető „alárendeltségében” tegyék a dolgukat, nem beszélve a hajtókról.

Kezdjük a téli hajtásokat mindig időben, az utolsó hajtást igyekezzünk jó fénynél még befejezni, hogy legyen idő a vad összeszedésére – esetleges utánkeresésre.

A vadászat előtt a vadászatvezetőnek fontos ismernie, hogy hány vadász várható. Ennek függvénye a hajtott területek nagysága, a napi hajtások, a hajtók, a felállítók, a szükséges terepjárók száma stb.

A vadászat előtti napokban fontos a felállítókkal és a hivatásos vadászokkal, akik a hajtást, vadösszeszedést, utánkeresést és a zsigerelest, valamint a terítéket rendezik, egyeztetni az alábbiakat:

Felállítók

□ Melyik felállító a tervezett hajtásokban melyik vonalat állítsa fel, és hogyan történik, kocsiból vagy gyalog;

□ Hol várakozzanak a terepjárók (biztonságos helyen);

□ A vendégek összeszedése után mi történjen, összevárják egymást vagy sem;

□ Hogyan jelöljék a meglőtt vadat, hol fekszik, illetve a sebzések helyét.

A felállítás során el kell magyarázni a hajtás irányát, honnan várható a vad, melyek az engedélyezett lőirányok, hogyan történik a hajtás után a vendég összeszedése, hogyan jelzik az esetleges kontrahajtást. Meg kell mutatni a szomszéd lőállások pontos helyét. Az utánkeresés a hivatásosok dolga, ezért sem hajtás közben, sem annak befejeztével a vendég nem hagyhatja el a helyét.

Hajtásirányítók

□ Mikor álljanak fel a hajtással;

□ A hajtás indítását ki végzi és milyen módon;

□ Mikorra kell a hajtást befejezni;

□ Kombinált hajtásoknál a különböző vonalak mikor induljanak és mikorra érjenek ki;

□ A hajtók a standokat elérve, mindig húzzák út mellé a meglőtt vadat;

□ A hajtás végén a hajtók hol gyülekezzenek;

□ Általában a hajtást mindig az a hivatásos vadász vezesse, akinek a kerületében a hajtás folyik;

□ Hol álljanak a hajtószállító járművek, azok mikor induljanak a hajtás végéhez, ki indítsa őket;

□ A hajtókat szállító járművek a hajtás után hová menjenek, összevárják egymást vagy sem;

□ A teríték után kiknek a feladata a vad hűtőbe juttatása és szakszerű elrendezése, kik azok, akik hazamehetnek.

Vadösszeszedők

□ Ki melyik járművel, melyik vonalat szedje, hány hajtó maradjon egy-egy járművel;

□ Hova szállítsák a hajtás után a vadat? Vigyük a teríték közelébe, vagy várjanak össze több hajtást;

□ Hol zsigereljenek és ki zsigereljen;

□ A terítékig hogyan tárolják a vadat;

□ Hol várakozzanak a hajtások alatt.

Utánkeresők

□ Ki melyik lövonalon keressen;

□ Az utánkeresést követően, ki hová menjen, ki szedi össze őket a vaddal együtt;

□ Hol lesz a következő hajtás, hogy oda ne menjenek be a hajtás előtt;

□ A kapcsolattartás módja (rádió telefon, URH, stb.).

Erre a feladatra mindig a területet jól ismerő vadászt küldjük, vagy a kísérő legyen helyismerettel rendelkező. Mindig két ember dolgozzon együtt a balesetveszély miatt.

A vadászat előtt a balesetvédelmi rendszabályokat adjuk át írásban elolvasásra, és a jegyzőkönyvet írással alá, valamint a sorszámokat is ekkor célszerű kihúzatni.

A vadászat szervezőjének javaslok minden hajtásnapra egy füzetet készíteni, amelyet a sorszám kihúzásakor adjunk át – tartalma legyen a következő:

□ A vadász kihúzott sorszáma, a szállító gépjármű száma;

□ A vadászat rendjének rövid ismertetése;

□ Térkép a hajtásokhoz és azon kiemelt színnel jelölve a vendég lőállása és bejelölve a többi stand, valamint a hajtás iránya;

(folytatás a 9. oldalon)

Döntés a Kamaráról

Az Alkotmánybíróság 41/2002. (X.11.) AB határozata megállapította, hogy az Országos Magyar Vadászkamaráról szóló 1997. évi XLVI. törvény 14. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2003. március 31-ei hatállyal megsemmisítette. Ezzel az Alkotmánybíróság megszüntette a vadászkamarai kényszertagságot mind a sportvadászok, mind a hivatásos vadászok tekintetében, mivel – a határozat indokolása szerint – nincs olyan kényszerítő ok, amely indokolja az egyesülési szabadság korlátozását.

A kamarai kényszertagság megszűnése nem érinti a vadászkamara működését, a vadászjegy kiállításához való jogát, továbbá az egyéb feladatainak ellátását, érdekképviselési és önkormányzati jogosítványainak érvényesítését.

A döntés alapján szükséges jogszabály módosításra vonatkozóan a Kamara elnöksége javaslatot készít a jogalkotó részére.

Z. A.

Lövészverseny

Családias, jó hangulatú országos erdész-vadász lövészversenyt szervezett október 26-án a Pilisi Parkerdő Rt., immár negyedik alkalommal Budaörsön. A skeet és nagy-golyós számban a fényképen látható versenyzők jeleskedtek (jobbról balra): I. Víztricz Ottó, II. Rónai Rudolf, III. Maár Gyula.

Csapatversenyben a helyezések: I. VAD-EX Rt. és szimpatizánsai, II. Gödöllői Erdészet, III. Budapesti Erdészet

B. G.

Szarvasszobor

A Heves megyei Mátraballa belterületén, a községen keresztülvezető út mellett a képen látható gímberka magasodik s dobogtatja meg az arra autózó nimródok szívét. Az életnagyságú, bronzal beöntött szobor Király Róbert, Egerben élő szobrászművész alkotása. A talapzatként szolgáló kötömb a recski kőbányából származik.

2001. augusztus 12-én, a Millenniumi Falunap keretében, Deutsch Tamás sportminiszter avatta fel. Az országban talán egyedülálló millenniumi emlékmű szorosan kapcsolódik a millenniumhoz (honfoglalás, csodaszarvas), azonkívül híven reprezentálja és hirdeti a közeli Mátra élővilágának egyik jellegzetességét is.

Az arra autózó nimródok, azt hiszem, joggal érezhetik, hogy egy kicsit talán az ő számukra is készült, s úgy gondolom, mindannyiunk nevében tolmácsolhatom azok felé, akik az emlékmű megvalósításában részt vettek. Köszönjük és gratulálunk!

Hajdú László

Fotó: Köllér Joachim

Vaddisznóhajtások szervezése

(folytatás a 7. oldalról)

- ☐ A vadászatvezető neve, rádiótelefonjának száma;
- ☐ A felállítást végző neve;
- ☐ A balesetvédelmi szabályzat ide vonatkozó kivonata.

A sorszám kihúzását követően a sorszámmal azonos jelölésű fémlapot vagy műanyag jelölőlapot célszerű a vendégeknek átadni, amelyet a hajtások végén a disznók fülébe vékony rézdróttal erősítünk. Ez megkönnyíti a terítéken, illetve az agyarak lefőzését követően az azonosítást – sok bosszúságtól megkímélve a szervezőt és a vadászt a későbbiekben.

A vadászat előtti eligazításon a köszöntő után javasolom az alábbiakat elmondani:

- ☐ A balesetvédelmi szabályok hajtásra érvényes pontjait;
- ☐ A lőhető vadfajokat;
- ☐ A hajtások számát, melyik hajtás mennyi ideig tart;
- ☐ A hajtásindítás és hajtás végének a jelzése milyen módon történik;

- ☐ Várható-e kontrahajtás, és ezt hogyan jelzik;
- ☐ Kik a felállítók, melyik felállító milyen számú vadászként állít fel;
- ☐ Ki melyik gépkocsiba szálljon (lehetőleg a nap során ez ne változzon);
- ☐ Az ebéd helye, módja;
- ☐ A vadászat várható befejezése;
- ☐ A teríték helye.

Az eligazítás előtt a gépkocsikat sorakoztassuk fel, és jól látható sorszámmal lássunk el őket.

Mind a hajtásirányítás, mind az egész vadászat szervezését megkönnyíti, ha URH adó-vevőből kellő számú áll rendelkezésre, amelyből kell a hivatásos vadászoknak, utánkeresőknek, vadászatvezetőnek, felállítóknak. Az adó-vevők hiányában, ahol kellő térerő áll rendelkezésre, a rádiótelefon is betöltheti ezt a funkciót.

A hajtóvonalba ne állítsunk soha vendégeket, akik nem ismerik a terepet, mert ők vadászni akarnak; általában csendben mennek

vagy előreosonnak, esetleg lemaradnak. Viselkedésük balesetveszélyes, és szinte mindig szétzilálják a hajtóvonalat.

A hajtóvonalat mindig csendben és a vadászok felállítása után alakítsuk ki. A hajtásban kizárólag a sebzett vadat engedjük meglőni.

Hajtókutyaként célszerű a kisebb testű terrier, tacsó, vérebkopó féléket alkalmazni több okból is. Nem hajtják gyorsan a disznót, hanem terelik, általában nem hajtanak messze, ha a disznó visszatámad, nem súlyosak a sérüléseik, stb. Az őzet és szarvast hajtó kutyát a következő alkalommal ne engedjük a hajtásba.

A hajtóvonalal terelni kell a vadat, nem halálra ijeszteni. Az irányító hivatásos vadász és segítői figyeljenek arra, hogy az emberek hangos szóval folyamatosan tudassák, hogy hol vannak, de ne ordítazzanak. Ha sűrűbb, nehezebben járható részeket ér el a hajtóvonal egy része, a többiek a haladásban ehhez a szárnyhoz kell igazítani.

A vadászat vezetőjének célszerű hideg vagy esős időben rövidebb hajtásokat szervezni, nagy

számú elálló esetén hosszabb hajtásokat.

Az első vadászatokat a lombhullást követően és a mezőgazdasági területeken a kukorica betakarítása után szervezzük. Az utolsó hajtásokat január közepéig rendezzük, mert ezt követően sok malacos koca szokott áldozatul esni, bántára az elejtőnek és vadgazdának egyaránt.

A hajtás utolsó stációja mindig a teríték legyen – ezzel tartozunk a vadnak és önmagunknak, legyünk a vadászat a nemes módjának szervezői, vendégei, vagy akár hajtói. Helyét célszerű a vadászház mellett egy állandóan rendben tartott területen kialakítani, ahol esetleg a megvilágítás is adott. A teríték helyét mindig előre készítsük el, a várható nagyságának megfelelően.

A jelentés és a kürtjelek után a lőtt vad szakszerű rakodását, a hűtőházban a tárolását, valamint az agyarak, kampók levágását az ehhez értő, vadászatban dolgozó fizikai munkásokkal vagy a szakemberrel kell elvégeztetni.

Barkóczy István